

Robert Surcouf

Hozzájadt: Cselle Miklós
2014. szeptember 26. Péntek 11:10
Utolsó frissítés 2014. szeptember 26. Péntek 20:57

Egy kevésbé ismert francia tengerész a napóleoni időkben: Robert Surcouf

Robert Surcouf (1773. december 12. – 1827. július 8.) francia rabszolgakereskedő és corsaire (privateer) volt, aki az Indiai Óceánon tevékenykedett 1789 és 1801, valamint 1807 és 1808 között. Ezen idő alatt több mint 40 hajóztársaságot megalapozva vagyona, amit hajótulajdonosként és kereskedőként a korszakban továbbfejlesztett.

Surcouf matrózsként, majd tisztként kezdte a pályafutását az Aurore, a Courier de l'Afrique és a Navigateur rabszolgahajónkon. Először a hajóskapitányi rangot, és mikor 1793-ban a Nemzeti Konvent betiltotta a rabszolgakereskedelmet, a Créole nevű hajó kapitányaként kezdett dolgozni. Később az örmillie kapitánya lett, ezzel hajóval kezdte corsaire pályafutását - annak ellenére, hogy akkor még nem rendelkezett megbízható levéllel. Leginkább brit hajókat támadott meg és ejtett zsákmányul, hárssal a Triton nevű angol-kelet-indiai kereskedőhajó (East Indiaman) elfogása. Ezután visszatért Isle de France-ra (Mauritius), ahol a zsákmányolt hajókat a kormányzó lefoglaltatta. Ekkor visszatért Franciaországba, ahol sikerült kifizettetnie a kormányzóval a zsákmányt egy rabszóló.

Visszatérve az Indiai Óceánra, Surcouf a Clarisse és a Confiance hajón parancsnokolt, ezekkel fosztogatta a brit, amerikai és portugál kereskedőket. Ezen időszakban hárssal a Kent nevű angol-kelet-indiai (East Indiaman) kereskedőhajó elfogása 1800. október 7-én. Ásra visszatért Franciaországba, ahol kitüntették a Becsületrenddel (Legion d'Honneur), ezután letelepedett mint hajótulajdonos.

Surcouf még tett egy rövid észak-amerikai expedíciót az Indiai Óceánra a megrendelt gyártott Revenant kapitányként, visszatért Franciaországba. Itt corsaire hajókat és kereskedőhajókat építtetett és szerelt fel. Ezek a corsaire hajók sikeres ézbesszerés és kártételek az Indiai Óceánra, viszont katasztrófaülán tevékenykedtek az Angol csatornában (Manche csatorna). Egyetlen kivétel ez alól a Renard kápezett, amelyik 1812. szeptember 9-én legyőzte a HMS Alpheat. A Bourbon-restauráció után Surcouf halász és kereskedő expedíciót szervezett Terre-Neuve (Ásfoundland) kártételeire és hatalmas vagyont szerzett. 1827-ben hunyt el, Saint-Malo temetőjében helyezték nyugalomra.

Ifjúsága

Robert Surcouf 1773. december 12-én született Saint-Malo-ban, hajótulajdonos családban. Apja, Charles-Ange Surcouf de Boisgris annak a Robert Surcouf de Maisonneuve-nek volt az unokája, aki az Aimable corsaire hajó parancsnoka volt XIV. Lajos alatt. Anyai ágon Robert távoli rokona volt René Duguay-Trouin-nek (egy máj, máltatlanul elfeledett nagy francia tengerésznek). Mikor a szüleik elköltözték a Dinan-i papneveldébe, megszállt és tizenhárom évesen elszegődött a Héron nevű kereskedőhajóra, amelyik Saint-Malo és Cadix között bonyolított forgalmat.

1789. március 3-án átkéntesként jelentkezett az Aurore rabszolgahajóra, amelyik Tardivet kapitány parancsnoksága alatt az Indiai Óceánra indult. Pondicherry-nél csapatokat hajóztak be Isle de France céljára. Kétfelvező útjuk rabszolgák után indulva a Jérémy-nál foka felé, az Aurore elszállt a Mozambiki csatornában, 400 lelincolt fekete rabszolgával a hajófenékekben. Tardivet kapitány 1790. októberben kibővelte a portugál San Anoiné-t Port-Louis felé, de az időjárás Szumátrába könyörítette őket, így csak 1790 végén jutottak Port-Louisba, mégpedig Pondicherry fegyarmatán át. Surcouf-ot tisztként besorozták a Courier de l'Afrique nevű rabszolgahajóra, amely Mozambikba köszött indulni Garnier kapitány parancsnoksága alatt, Tardivet kapitány azonban átvette a fiatal tisztet hadnagynak a hajójára, a Revanche-ra. Ezen a hajón Surcouf több utazást tett Madagaszkár kártételeire.

Ezek után Surcouf-ot besorozták kormányosnak a Francia Királyi Flotta 20. zászlós Bienvenue nevű flut (flute, fleute), Haumont tengerész hadnagy parancsnoksága alá. 1792. január 2-án érkeztek meg Lorient-be, ahol szembesültek a később a Francia Forradalomhoz vezető politikai változásokkal.

Hat nap után Surcouf hadnagyként szegődött a Navigateur rabszolgahajóra, Lejoliff kapitány alá. 1792. augusztus 27-én indultak Mozambikba, onnan pedig Isle de France-ra, ahol megérkezésekkor értesültek a Francia Forradalmi háború (1792-1802, az Első Francia Kétfelvező háború) kártételeire, monarchiák szétvetsésével, lejárta az An i bóké, folytatása a Napóleoni háború (1803-1815) kártételeire. A 40 zászlós Cybele fregatt felzetén zászlós rabszolt a francia flotta 1794. október 22-i akciójában, mikor sikeresen ártáskolt Isle de France brit blokádját, elkergették a brit hadihajókat, néhányra lehetőséget a szabad hajóztás és ezáltal elkerülve a fenyegetés ellenében. Ekkor esett át a zkeresztgen.

Megszerezvén a kapitányi rangot, Surcouf átvette a 4 zászlós Créole rabszolgakereskedő brigg parancsnokságát. 1794. július 3-án hagyta el Isle de France kikötését Afrika és Madagaszkár irányában, ahol folytatta a rabszolgakereskedés annak ellenére, hogy a Nemzeti Konvent és az Ile Bourbon (Réunion) szigeti Kétfelvező is egyértelműen megtiltott azt. Visszatérőse után a Kétfelvező Bizottság Bizottmány átgynékei átvizsgálják a hajózt, rabszolgakereskedésre utaló jeleket keresve, de Surcouf idejében eladta a rabszolgákat, így nem találta semmit.

Az örmillie útja és a Triton elfogása

1795 tavaszán Surcouf átvette a Malroux és Levaillant által felszerelt 180 tonnás 4 zászlós Modeste corsaire szónor parancsnokságát, 32 fős legénységgel, amelyet átvézett örmillie-nek. Malartic gyvív megtagadta a corsaire megbízható levél kiállítását és parancsot adott Surcouf-nak, hogy a Seychelle szigetéről hozzon teknősbékeket Álelemként Isle de France-ra.

be matrásznak Ambroise Louis Garneray festés, aki káoszabb Surcouf letrajza lett (az a alkotása a lentebb látható Confiante elfogja a Kentet cA-mA± festmény).

1800. Áprilisban a Confiante a Szunda szorosban hajszott, ahol elfogott egy amerikai hajsz, ezután elhagyta a szoros, mivel hA-rek szerint arrafelA jAírázAítt egy amerikai fregatt. Ástban a Seychelle szigetek felA elkerAílt egy brit sorhajsz A os egy fregattot, majd a Bengáli AíbbAí felA vette az ínynt.

Szeptember 19.-A on a Confiante elfogta a Kalkuttai Prize-ot, amely tA-z AígyAíbbAí nyolcat a rakterA ben vitt a stabilitás nAívelA se vA gett. A kAívetkezA napon a Prize 85 emberrel a fedA lzetA on elindult Isle de France felA, Surcouf pedig Ga felA vette az ínynt, ahol elfogott hAírom kisebb hajsz.

1800. október 7.-A on Kalkutta kAízelA ben, Sand Heads elA tt a Confiante Aísszefutott a 824 (egy fAí sok szerint 1200 tonnás, 40 AígyA os Kent East Indiaman-nel, amelyen Robert Rivington kapitány parancsnokolt. A Kent fedA lzetA on tartA zkodott a korA íbban hajszA zben elpusztult Queen megmentett legA onysA gge, miA íltal Aísszesen 437 fA - ebbA í 300 tengerA sz A os katoná - volt a hajsz n (egy fAí sok szerint 120 gyalogos sorkatoná is). Surcouf megcsA íklyA zta, a francia corsaire-ek megrohantA ík a fedA lzetet, majd tA íbb mint mA ísfA íl A írsA ís csata utA ín ellenA ízA osA ík alA í hajtottA ík a hajsz A. A britek vesztesA gge 14 halott, kA íztA ík a kapitány, A os 44 sebesA ílt volt, mA -g francia oldalon 5 halott A os 10 sebesA ílt volt. Surcouf egy A íra szabad rablA íst engedA ílyezett az embereinek, A ím ez alatt a nA íket a kabinja íkban A íriztette, A -gy A íket nem A írte semmilyen zaklatA ís. A foglyok kA ízA ítt volt Frederick St. John tábornok A os a felesA gge, Arabella Craven. Surcouf a Confiante elsA í tisztjA ít, Drieux hadnagyot kA íldte A ít a Kent-re parancsnoknak 60 fA ínyi legA onysA ggel, a foglyokat pedig egy pA ír nappal kA osA íbb megA íllA -tott kereskedA í hajsz ra szA íllA -ttatta A ít A os elengedte. A Confiante A os a novemberben A írkeztek meg Port-Louis-ba a Rade des Pavillons-hoz. A Kent elfogA ísa A íriA ísi szenzA íciA ít keltett, a Brit Admiraltás pedig dA í-jat tA ízA ítt ki Surcouf fejA íre.

Az Isle de France-ra valA í visszatA írA os utA ín a Confiante A ízen aventurierA í felszerelA íst kapott (a francia tengerA íszetn a hajsz kat nevezteA ík A -gy, amelyeket hA íborA os idA íkben kereskedelmi hajsz kA ínt egyedA íl, kA -sA íret nA ílkA íli hajsz A ís szereltek fel, teljes fegyverzettel A os maximA ílis legA onysA ggel, A ím A íruval megrakodva, A os amelyek a honi kikA íttA íbe tartottak), 89 fA ís legA onysA ggel, gyarmati A íruval megrakva indult Franciaország felA í. A ítkA ízben azA írt Surcouf mA íg pA ír hajsz t, melyek kA ízA íl jelentA ís a portugál Ebre, egy 18 darab 12 fontos karronA íddal ellA ított, 60 fA ís legA onysA ggel rendelkezA í hajsz , amelyet 10A í 000 piaszter vA íltsA ígdA -j ellenA íben szabadon bocsA íjtott, miutA ín kicserA ílte a fA írbocA ít Confiante-A íval.

A francia partok elA ítt a Confiante belefutott a brit blokA ídba A os A íldA ízA íbe vette egy fregatt, amelyet Surcouf-nak A így sikerA ílt lerA íznie, hogy egy hA í-jA ín minden A ígyA íjA ít, a horgonyokat, a csA ínakokat, sA ít az A írbocok nA íhA íny darabjA ít is tengerbe dobatta. ValA íszA í-nA íleg 1801. Április 13.-A ín A írkezett meg La Rochelle-be.

Franciaországban a tengerA íszeti miniszter, Truguet megprA íbA ílta Surcouf-ot besorozni altisztnek a flottA íhoz, A ím A í nem volt hajlandA í. Hennequin szerint maga NapA íleon ajA ínlotta fel Surcouf-nak a kapitányi rangot A os kA ít fregatt parancsnoksA ígA ít, A ím A í nem akarta elveszA í-teni a cselekvA ísi szabadsA ígA ít A os nem fogadta el a felajA ínlott rangot. NapA íleon mindazonA íl kitA íntette a A ízSabre dA íTMhonneurA í-re (a A ízDicsA ísA íg kardjaA í, az 1799-ben alapA -tott A í katonai kitA íntetA ís-sorozat rA ísze, amelyekkel kiemelkedA í hadítettek vA ígrehajtA ísA ít ismertA ík el). A A ízLegion dA íTMH (BecsA íletrend, a mai napig a legmagasabb francia kitA íntetA ís) megalapA -tA ísa utA ín, mint a A ízSabre dA íTMHonneurA í tulajdonosa, automatikusan megkapta azt 1802. május 19.-A on.

Saint-Malo-ban, 1801. május 28.-A ín felesA ígA íl vette Marie Blaize-t, aki mA ír kA ít A íve volt a menyasszonya, hA ízassA íg ideje alatt A ít gyermekA ík szA íletett. 1805 kA írA íl, az apA ísA íval kA ízA ísen, elkezdett corsaire hajsz kat felszerelni Saint-Malo-ban, ezek kA ízA íl emlA í-tA ísre mA íltA ík a Caroline, amely nA így hajsz t fogott el az Indiai A íceA ínon Nicolas Surcouf parancsnoksA íga alatt, a Marsouin, A os a Confiante, amely kA ít hajsz t zsA íkmA ínyolt Joseph Potier parancsnoksA íga alatt.

A Revenant A ítja

A í-tA ívnyi visszavonult A ílet utA ín, 1807 elejA ín Surcouf megrendelt egy 18 A ígyA ís corsaire hajsz t, amihez A í maga adta me specifikA íciA íkat. A hajsz a Revenant nevet kapta. Március 2.-A ín futott ki Saint-Malo-bA íl 192 fA ís legA onysA ggel BengÁlia felA í. A ítkA ízben, március 9.-A on elfogta a Liverpool-bA íl nemrA íg indult, 16 darab 12 fontos A ígyA íval ellA ított Aun brit rabszolgahajsz t, amelyrA íl tengerbe dobatta az A ígyA íkat, elA íztatta a puskaírt, tA ínkretette nA íhA íny vitorlA íjA ít, majd vA íltsA ígdA -j fejA íben elengedte.

JA íniusban A írkezett meg Isle de France-ra, A íttA írve a brit blokA ídot, miutA ín A ítkA ízben mA íg elfogott nA íhA íny hajsz t. A í ezutA ín kA ívetkezA í A ítja sorA ín, amely az utolsA í volt, Surcouf elfogott 16 brit hajsz t, rA ísben azA írt, mert a brit hajsz k hajlamosak voltak bevonni a lobogA ít, amikor rA íjA íttek, hogy ki az ellenfelA ík.

Surcouf megA írkezA íse Isle de France-ra nem maradt A íszrevA ítlen: a hivatalos szervek A os a lakossA íg nagy lelkesedA ís fogadtA ík, a kalkuttai brit biztosA í-tA í társasA ígok pedig megduplA íztA ík a fejA íre kitA ízA ítt vA írdA í-jat, ami A -gy elA írte az e rA ípA íjt (lak vagy lakh: dA ílA ízsiái mA írtA íkegysA íg, 100A í 000-et jelent), azaz a 250A í 000 frankot. Szeptember 3.-A ín kihajsz BengÁlia felA í. Ezen az A ítjA ín az alA íbbi hajsz kat fogta el:

-A í A í A í szeptember 25: brit 12 A ígyA ís Trafalgar, 10A í 000 zsA ík rizzsel, 14 A ígyA ís Mangles, 11A í 000 zsA ík rizzsel

-A í A í A í szeptember 27: 12 A ígyA ís Admiral Applin, 9A í 500 zsA ík rizzsel

-A í A í A í október 1: 1 A ígyA ís Suzannah, 5A í 500 zsA ík rizzsel

-A í A í A í október 19: Success, faA íruval rakott, leA ígett

-A í A í A í október 30: 12 A ígyA ís Fortune, rakomA íny nA ílkA íl, elsA íllyedt

-A í A í A í november 15: az indiai Macaully

-A í A í A í december 18: brit 10 A ígyA ís Sir William Borrough

-A í A í A í december 30: portugál Oriente

-A í A í A í 1808 január 6: arab Jem lab Dim

A zsákmányolt hajókat Surcouf Isle de France-ra káldte, majd január 31.-én maga is visszatért. Surcouf átadta a Revenant parancsnokságát az első tisztjének, Joseph Potier-nek, aki egy rövid utat a Portugál Kelet Indiai Társaság 34 éves Conceição de San Antonio nevű hajójával tért vissza, amelyet egy másik harc során foglalt 1808. július 4.-én Isle de France kormányzója, Decaen tábornok elrekvírta a Revenant-ot, átnevezte Ióna-nak és kinevezte parancsnoknak Morice hadnagyot, az első tiszt pedig Albin Roussin tengerész hadnagy lett. Surcouf kemény vitába keveredett Decaen-nel, de végül kénytelen volt lemondani a hajóról. Valószínűleg megvásárolta a Sémillante-ot, amelyet átnevezett Charles-ra és ezen tért vissza Saint-Malo-ba 1809. február 4.-én.

Késői évei

1809-től Surcouf ázletemberként működött tovább mint hajótulajdonos, és számos corsaire hajót szerelt fel: Auguste, Dorade, Biscayenne, Adolphe, és utolsákként a Renard. A britek elfogták az újsszes, a La Manche csatornára káldott corsaire hajóját, kivéve a 14 éves Renard kuttert, ez 1813. szeptember 9.-én legyázte a HMS Alphe-t, egy 10 darab 18 fontos karronáddal rendelkező szónert, amelyik a csata során felrobbant. 1814. januárjában Surcouf-ot ezredesnek nevezték ki a Saint-Malo-i Nemzeti Gárdában. A ézszej Napé (Bonaparte visszatérése Elba szigetére) alatt Surcouf a Légő vezéreként szolgált és fenntartotta a rendet. A Waterloo-i csata lemondott és kereskedő lett, felszerelt 19 kereskedő hajót és Terre-Neuve-vel (Ásfoundland) kereskedett.

Robert Surcouf 1827. július 8.-án hunyt el életének 54. évében, katonai tiszteletadással temették el Saint-Malo temetőjében. A síremlékén egy feldgomb található az Indiai Óceán tórságával és egy horgony, sírfelirata (nyersfordításban):

éEgy hős tengerész bevégezte pályafutását,
 Ártékre nyugszik sírjében
 A tengerészeket megfosztották apjuktól
 A szerencsétlenek elvesztettük barátjukat

A francia Haditengerészetnél eddig írt hajó hősöknek eme nagy tengerész emlékére: egy futórgáz (st. aviso), egy páncélozott cirkáló, egy tengeralattjáró cirkáló (a maga idejében a legnagyobb tengeralattjáró volt), egy konvojok-sárá romboló, jelenleg pedig egy lopakodó fregatt (vagy cirkáló?) viseli a Surcouf nevet.

Á

Források:

Marjai Imre: Nagy kalózkönyv

Horia Matei: Ávezredek kalózkönyve

<http://www.merriam-webster.com/dictionary>

http://en.wikipedia.org/wiki/Robert_Surcouf